

Suomen Journalistiliiton itsearvio kollektiivisten neuvotteluiden toteuttamisesta

Taustaa

Suomen Journalistiliitto edustaa 14 000 jäsentään, jotka ovat journalisteja, media-alan tai viestintäalan ammattilaisia tai töissä kustannusalalla. Joka viides jäsen on freelancer/itsensätyöllistäjä.

Suurin osa freelance-jäsenistämme työskentelee työntekijöihin rinnastettavassa asemassa. He tekevät samaa tai samankaltaista työtä kuin yritysten palkatut työntekijät. Freelancereiden neuvotteluasema suhteessa vastapuoleen on myös usein hyvin heikko. Euroopan komission suuntaviivojen mukaan itsensätyöllistäjä pääsee neuvotteluoikeuden piiriin, jos yksikin suuntaviivoissa asetetuista ehdoista täyttyy.

Neuvoteltavat asiat

Komission suuntaviivojen mukaan itsensätyöllistäjät voivat jatkossa neuvotella kollektiivisesti työoloistaan kilpailulainsäädännön estämättä. Työoloihin luetaan suuntaviivojen mukaan muun muassa työstä maksettava korvaus, palkkiot ja bonukset, työajat ja työn teettämismallit, lomat, vapaat, työn fyysiset suorittamispaikat, työterveys- ja turvallisuus, vakuutukset ja sosiaaliturva sekä olosuhteet, joiden vallitessa yksinyrittäjällä on oikeus keskeyttää palvelujensa tarjoaminen tai joiden vallitessa vastapuolella on oikeus keskeyttää palvelujen käyttäminen.

Journalistiliiton työmarkkinatutkimusten mukaan freelancejournalistien keskitulot ovat vain noin puolet työsuhteisten keskituloista. Myös lähes puolet freelancejournalisteista kertoo sopimuksensa perustuvan toimeksiantajan joustamattomiin ehtoihin.

Journalistiliitto pyrkii kollektiivisilla neuvotteluilla parantamaan freelancerien työoloja. Jäsenistömme kannalta on tärkeintä neuvotella palkkioista, ja saada ne nostettua kohtuulliselle tasolle. Suhtaudumme avoimesti myös suuntaviivojen tarjoamiin muihin mahdollisuuksiin neuvotella eri työoloista.

Journalistiliitto ja Medialiitto (ent. Viestinnän keskusliitto) ovat solmineet [alan kauppatapasopimuksen](#) 20.5.2005. Alan kauppatapasopimusta saatetaan hyödyntää neuvotteluissa, ja siinä olevista ehdoista, kuten esteestä ja viivästyksestä, ostajan oikeuksista sekä puutteellisesta tai virheellisestä suorituksesta saatetaan pyrkiä neuvottelemaan ja sopimaan.

Neuvotteluiden piiriin otettavien työolojen kartoittamiseksi ja asettamiseksi kuullaan jäsenistöä ja kerätään ryhmä, joka osallistuu neuvotteluihin ja/tai toimii neuvottelijoiden taustatukena. Journalistiliitto toimii jäsentensä edustajana ja niiden valtuuttamana.

Neuvoteltavat asiat tarkentuvat neuvotteluiden lähestyessä ja niiden edetessä. Vaikka suuntaviivoissa kerrottu esimerkkilista työoloista ei ole tyhjentävä, kattaa se pitkälti asiat, joista tulemme neuvottelemaan. Neuvoteltavat asiat saattavat myös vaihdella riippuen neuvotteluiden toisesta osapuolesta, ja siitä, neuvotellaanko esimerkiksi freelance-toimittajien, valokuvaajien vai kustannustoimittajien oikeuksista.

Neuvotteluiden aloittaminen

Journalistiliitto pyrkii avaamaan neuvottelut muun muassa Medialiiton kanssa, joka edustaa suurta osaa yrityksistä, joille jäsenemme tekevät toimeksiantoja. Neuvotteluja avataan myös muiden toimijoiden ja yksittäisten yritysten kanssa.

Yhteenveto

Journalistiliitto on perehtynyt komission suuntaviivoihin huolella, eikä näe estettä kollektiivisten neuvotteluiden aloittamiselle suunnittelemassaan toteutuksessa.

Tavoitteenamme on neuvotella suuntaviivoissa hyväksytyistä työoloista niiden jäsenten puolesta, jotka täyttävät suuntaviivoissa asetetut kriteerit. Neuvottelut rajataan ainoastaan yksinyrittäjiin. Neuvotteluita tai kollektiivisia sopimuksia ei uloteta koskemaan tahoja, joilla on palkattuna muita henkilöitä, tai jotka eivät täytä suuntaviivoissa asetettuja kriteereitä. Suurin osa jäsenistämme toimii toiminimellä tai verokortilla, ja täyttää vähintään yhden suuntaviivoissa asetetuista kriteereistä.

Tarkoitus on asettaa kohtuulliset vähimmäisehdot, ja parantaa itsensätyöllistäjien työoloja. Ehdosta voi myös sopia toisin itsensätyöllistäjän asemaa parantavasti.